14e Jaargang. Curaçao den 23sten October 1897. No. 721

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50 voor elken regel fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un annuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

Curaçao, 22 October.

✠

Pastoor G. F. G. M. VAN RIJN.

In den vroegen morgen van laatstleden Dinsdag verspreidde zich het droevige bericht, dat de Rector van het pensionaat Welgelegen, de Zeer Eerwaarde Heer G. F. G. M. Van Rijn in dien afgeloopen nacht het tijdelijke met het eeuwige verwisseld had. Zoo onverwacht, zoo plotseling kwam die treurige tijding, dat men aarzelde ze te gelooven en ze niet eerder aannam dan toen er niet meer te twijfelen viel. Wel was de gezondheid van den Zeer Eerw. Heer Van Rijn sinds eenige maanden wankelend en moest men zich op het ergste voorbereiden, doch niemand had verwacht, dat de dood zoo spoedig aan dit volle priesterlijk leven een einde maken zou.

Ja waarlijk, de dood heeft hier een priesterlijk leven in al zijn volheid afgesloten. Er ligt iets majesteusch in, dat treft, wanneer men een man in de kracht zijns levens ziet weggerukt worden door den dood, doch meer nog treft het en dieper grieft het, wanneer die man bekleed is met de priesterlijke waardigheid. Gerijpt in de ondervinding, doch vooral beschenen door het licht van Boven is de priester de raadsman van allen, tot wien men met vertrouwen gaat en die de tot hem komenden nooit onvoldaan wegzendt. Of wel, wanneer hij staat tusschen het voorhof en het altaar om te bidden voor de zonden van zijn volk, dan rijst hij voor ons oog als de ziener, als de profeet, gekroond met eerbiedwaardigheid. Zóó aanschouwen wij thans het beeld van wijlen Pastoor Van Rijn. Zóó werd hij weggerukt uit een vruchtbaren werkkring tot het laatste oogenblik worstelend met den dood, ja zelfs hem uittartend bijna overmoedig door de grootheid van zijn lichaamskracht. Wat plannen waren er reeds niet gemaakt voor de toekomst, wanneer de frissche zeelucht en de koude noorderwind van den geboortegrond nieuw leven zou voeren in het afgetobde lichaam! En mocht de geliefde Curaçaosche Missie geen getuige meer zijn van zijn nieuwe levenskracht, elders zou hij zwoegen in den wijngaard des Heeren, tot de nacht kwam, wanneer hij niet meer werken kon. Die nacht is gekomen eerder dan hij ze had verwacht. Doch die nacht verraste hem niet, omdat hij, wachter van het heiligdom, op elken overval was voorbereid.

Het was Maandagavond omstreeks half tien, dat de geneesheer het noodig oordeelde aan den Zeer Eerwaarden Heer Van Rijn de laatste H. H. Sacramenten te doen toedienen. Plotseling was in zijn toestand een ommekeer gekomen, die op een naderend einde wees. Toen men dit aan den zieke bekendmaakte, bleef hij even blijmoedig als altijd en gelaten en onderworpen gaf hij zich over aan de aanbiddelijke beschikking Gods. Toch was het een zoete troost voor hem, dat zijn neef, de Zeer Eerwaarde Heer J. Meijknecht, Pastoor van Barber, in de nabijheid was en spoedig kon ontboden worden, en hij uit diens handen de H. H. Sacramenten mocht ontvangen. In tegenwoordigheid van den Zeer Eerwaarden Pater L. Mulder, Pastoor van Saba, en van de Eerwaarde Zusters van Welgelegen werden toen den zieke de laatste H. H. Sacramenten toegediend, en hij ontving deze genademiddelen met volle kennis en innige godsvrucht, terwijl hij aandachtig de kerkelijke gebeden volgde. Spoedig daarna verloor Pastoor Van Rijn het bewustzijn, in welken toestand hij bleef tot omstreeks twee uur in den nacht, toen hij zacht en kalm als in een sluimering den geest gaf.

Dinsdagmiddag ten vijf ure had de plechtige begrafenis plaats. De Zeer Eerwaarde Pater G. Willems, wegens afwezigheid van Z. D. H. Mgr. J. J. A. Van Baars op dat oogenblik Provicaris der Curaçaosche Missie, verrichtte de plechtigheden in de kapel van Welgelegen, waar de Weledel Gestrenge Heer Van Wingen als vertegenwoordiger van den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur der kolonie, de Eerwaarde Heeren Geestelijken van Otrabanda, Pietermaai, Santa Rosa en Santa Maria en vele belangstellenden tegenwoordig waren. Daarna werd het stoffelijk overschot van den Zeer Eerwaarden Heer Van Rijn overgebracht naar het kerkhof van Otrabanda; de Eerwaarde Zusters, de pensionairen en de weezen van Welgelegen deden hun overleden Rector uitgeleide tot aan den hoofdingang van het gesticht. Aan de poort van het kerkhof wachtte de Zeer Eerwaarde Heer J. Meijknecht den stoet af en men trok onder het zingen van *In Paradisum* plechtig naar het priestergraf. Daar werd de overleden Priester met het gebruikelijk ceremonieel bijgezet en wacht hij het uur der opstanding af, terwijl wij, die achterblijven, God bidden, dat Hij spoedig zijn trouwen dienaar tot de zalige aanschouwing van de heerlijkheid zijns Meesters moge toelaten.

De Zeer Eerwaarde Heer Georgius, Fredericus, Gabriel, Maria Van Rijn werd den 8sten September 1853 te 's Hage geboren. Na op de scholen zijner vaderstad de eerste kennissen verkregen te hebben, begaf hij zich naar het gymnasium van Venray en vervolgens naar het Klein-Seminarie Hageveld tot het doen zijner lagere studiën; na afloop daarvan werd hij toegelaten tot de hoogere studiën op het Groot-Seminarie te Warmond. Den 22sten December 1877 te Haarlem priester gewijd, was hij bijna tien jaar werkzaam in verschillende parochiën van het Bisdom Haarlem, totdat hij, toegevend aan een lang gekoesterd verlangen om zich aan het missie-leven te wijden, in Augustus 1887 naar Curaçao vertrok, waar hij den 7den September aankwam. De 1sten October werd hij benoemd tot kapelaan der Sint-Bernardusparochie te Bonaire, den 15den Augustus van het volgende jaar tot pastoor der Sint-Martinusparochie op hetzelfde eiland en den 1sten Mei 1889 werd hij wederom overgeplaatst, doch thans als pastoor, naar de kerk van den H. Bernardus. Spoedig echter bleek het,

---

FEUILLETON.

Complice di un Dokter.

—o—

Mi tabata sinta den mi cuarto ta spera hende maloe, koe no kier a bini basta. Mi tabata hoben i ta poco dia koe mi a establecé mi, ma koe nan tabata ocupa mi, Jan Hardman, dokter den medicina den un stád grandi, asina poco, tabata desanima mi mas tanto koe mi mes kier a sabi.

Un halamentoe violento na klok i drentamentoe di un hende a bin saca mi for di un pensamentoe.

— Dr. Hardman, si mi no ta ekibocá? é dici. Permiti mi presenta mi na bo. Mi ta Thomas Sharp di Villa Rosa. Mi ta biba na coenucoe, un ora for di stad.

Despues koe mi a bisé, koe mi ta masjar contentoe di conocéle, mi a puntré, koe mi por sirbie na algo.

— Bo ta un homber di muchoe ocupacion, dokter, é dici, i, despues el a keda ketoe, mientra mi a doené di conocé aunké mentira, koe en berdad ta asina. Ma podisé, el a sigi, lo bo tin un momentoe pa mi.

— Mi a respondé, koe mi no por larga di tin un momentoe pé.

— Pues mi ta coeminza anbez coe mi asunto, el a sigi di un manera agradable. Mi mes ta masjar bon, ma mi kier haci uso di bo sirbisji pa mi sobrina. E ta hoben i su salud ta loké nan ta bisa muy delicado. Lo mi kier, pa tin un cambio, i como mi a haja sabi di bo i bo careda koe ta papia hinteramente na bo fabor, lo mi kier confié na bo cuidanza.

Mi a papia un dos palabra purá, den cual mi a moenstré mi agradecimientoe koe salud di sobrina di Senjor Sharp ta confia na mi; i ora mi tabata bai hacié un dos pregunta riba estado i moda di biba di su sobrina, el a interrumpi mi, i dici:

— Bo ta único jioe di defuntoe Jan Hardman di X. Mi conocé e parti ai di nos tera masjar bon i mi sabi, koe bo ta único miembro bibo di es familia bieuw di Hardman. Di ki manera koe mi sabi, no ta di ningun interes awor. Mi sabi també koe bo tata tabata specula coe koffi, i koe esai el a perdé mas ó menos su fortuna, i pa bo tabata masjar dificil pa bo a caba bo estudio. Ma mi ta contentoe, koe toch bo a logra.

Di es manera ai Señor Sharp a keda maha mi, sin bisa mi nada di é mes, ma sí, loké a stranja mi muchoe, koe é tabata sabi toer mi bida. Nos promé encuentro a caba masjar amistoso, i el a bai despues koe mi a sigure, koe su manecé lo mi bin comé coe né na Villa Rosa. Villa Rosa tabata un coenucoe chikitoe masjar boenita. Mi a toema algun informacion cerca mi criar Antji, i ta parcé mi koe Senjor Sharp tabata un homber di placa, pasobra asina leeuw koe toer hende sabi, é tabata sin profesion i ta dos anja caba koe é ta biba na es Villa. Su sobrina tabata un moza, coe un cara, koe nunca hende por loebida, segun opinion di Antji muchoe hende no sa bisjité. Mi promé imprecion di Villa Rosa i di Henriette Bossers mi paciente, tabata masjar pleisir.

Senjor Sharp tabata un homber muy tratabel, i Señorita Bossers tabata un moza boenita, wowo blauw i un cabei briljante, é tabata asina carinjosa koe é ta boenita. E tabata un música completa, é tabata sá canta i toca asina boenita koe hende por exigi, aunké koe é tabata biba for di stad.

Den toer cos hende por a mira un cierto pómpa, i loké ta anochi di mi promé bisjita, tabata di mas agradable di hinter mi bida. Senjorita Bossers i mi a bira amigoe masjar liger. El a atraé mi tanto pa é mes como pa su boeniteza. Loké tabata sin embargo un problema pa mi, tabata motibo, pakiko Señor Sharp a pidi mi sirbisji pa su sobrina. E tabata perfectamente salud.

Senjor Sharp a pidi mi di bini toer dia, i mi tabata coempli coe su deseo perfectamente; ma koe es Senjorita tabatin algun utilidad coe mi remedinan (si é tabata gasta nan) mi no ta risca bisa, aunké el a paga mi un suma regular na mân. Tres luna a pasa. Mi tabata mas koe dichoso. I mi tabata sabi també koe mi tabata loco enamorá di Henriette, i aunké mi no a declaré mi secretoe den óptima forma, di kier casa coe né, toch é tabata sabi, com cos tabata coe mi, pasobra coerazon semper ta comprendé idioma di otro. Su tio també mester a holé algo.

Com koe ta, mi tabata spera solamente e momentoe, koe mi profesion por produci algo koe mi por declara mi amor i sostené coe toer elocuensia koe mi por disponé. Ma mi profesion no kier a doena mi nada. I en berdad financieelmente mi estado tabata bira desesperado. Henter dia nan tabata bin cobra mi, i sin koe mi por a paga.

Un atardi koe mi a cena cerca Senjor Sharp, el a jama mi den su kamber pa nos huma un sigar. Mi a sinti koe algo ta bai socedé, i mi sospecho no a ganja mi.

— Awé nochi, bo no ta manera coestumber, Hardman, el a coeminza papia despues koe nos a sinta. Bo ta haja bo den dificultad, no ta berdad? Mi sabi, i si bo ta sincero coe mi, lo no pasa bo nada. Apena mi por a haja un palabra pa respondé, ma porfin mi mester a declaré, koe mi ta haja mi masjar scars. Sin ningun rodeo el a sigi:

— Ta parcé mi també koe bo ta enamorá di Henriette; no ta berdad?

— Asina ta, Senjor.

— I pakiko bo no ta casa coe né?

El a keda mira mi duro den mi cara, coe un harimentoe poco cómico, ma su frankeza a doena mi ánimo.

— Mi ta temé koe loké no ta suficiente pa un, sigur le no ta suficiente pa dos, mi dici, despues di a corda un poco. Si acaso mi por casa coe bo sobrina, lo mi hacié coe toer mi gustoe manjan mes.

— Bo ta corda asina?

— Sigur, mi ta stimé.

El a lamanta i mira mi den mi wowo.

— Tendé, Hardman, Henriette ta un moza grandi di nacementoe i di educasion. E no tin mas familia koe mi den mundoe i un dia mi mester largá el sol pa semper.

Mi a toema informacion di bo, i bo pasado no ta larga nada di desea. Si

dat de ijverige priester te veel had gevergd van zijne krachten. Van het eerste oogenblik zijner komst op Bonaire had de Zeer Eerwaarde Heer VAN RIJN zonder zichzelven te ontzien gezwoegd en gearbeid voor het heil der hem toevertrouwde zielen, niets was hem te zwaar, geen vermoeienis, geen gevaar voor zijn gezondheid kon hem terughouden, waar 't het heil gold der hem toevertrouwde zielen. Zoo verwierf hij zich de achting en de liefde zijner parochianen, maar zoo ook ondermijnde hij zijne krachten, die hem geheel zouden begeven hebben, indien hij niet in April 1893 een reis naar het moederland ondernomen had. Daar werd zijn geduld en zijn ijver op zware proef gesteld: het duurde twee volle jaren, eer zijn gezondheid voldoende was hersteld om naar Curaçao terug te keeren. En ook toen nog voorspelde men, dat een nieuw verblijf in de tropen gevaarlijk voor hem worden zou; Pastoor VAN RIJN raadpleegde echter alleen zijn vurigen ijver en het woord, dat hij zijn Bisschop had verpand en hij ging, omdat hij den reeds zoo zwaar beproefden Mgr. JOOSTEN zaliger gedachtenis niet wilde teleurstellen. Hij ging, en zijne parochianen te Bonaire ontvingen hem met blijdschap, doch helaas die vreugde was van korten duur, want in het begin van dit jaar was Pastoor VAN RIJN genoodzaakt in aller ijl naar Curaçao te vertrekken, waar hij meende genezing te zullen vinden van een hardnekkige kwaal, die zich openbaarde. En waarlijk een oogenblik scheen het, dat die nieuwe ziekte was overwonnen. Pastoor VAN RIJN werd toen benoemd tot Rector van Welgelegen.

Spoedig bleek het, dat de beterschap slechts schijnbaar was geweest, want met grooter hevigheid tastte de ongeneeslijke ziekte hem aan, sloopte langzaam doch onverbiddelijk de laatste krachten, welke Pastoor VAN RIJN waren overgebleven, totdat het uur der verlossing van alle smarten aanbrak in den vroegen morgen van den 19den October laatstleden.

Zijne ziel ruste in vrede.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Gouvernementsbesluiten.

Bij Gouvernements-beschikking dd 16 dezer maand N° 706 is aan den Heer H. J. BEAUJON, Officier van Justitie bij den Raad van Justitie op St. Eustatius, wegens familieaangelegenheden, een binnenlandsch verlof voor den tijd van twee maanden verleend, met vergunning om zich naar Curaçao te begeven.

* * *

Bij Gouvernements-beschikking dd. 16 dezer maand N° 707 zijn met ingang van 1 November a. s. benoemd:

1°. tot 2e. Commies, de Heer W. A. C. WILLEMSEN, adjunct-commies,

2°. tot adjunct-commies, de Heer J. M. T. DE VEER, klerk,

3°. tot klerk, de Heer W. J. H. B. GRAVENHORST, geëmployeerde.

* * *

Bij Gouvernements-beschikking dd. 16 dezer maand No. 708 is, met ingang van 1 November a. s.:

1°. de Heer C. R. DEBROT, eervol ontheven van de verdere waarneming der functiën van Gezaghebber van Bonaire en van Kantonrechter aldaar en belast met de functiën van Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht aldaar;

2°. de Heer A. C. DE VEER, 2e Commies, eervol ontheven van de verdere waarneming van de betrekking van Ambtenaar van het Openbaar Ministerie te Bonaire en teruggeplaatst ten postkantore op Curaçao.

3°. de Heer J. H. LAMPE, Griffier enz. bij het Kantongerecht op Bonaire, thans tijdelijk op dit eiland werkzaam, in zijne voormelde functiën teruggeplaatst op Bonaire.

4°. de Heer G. W. HELLMUND, eervol ontheven van de verdere waarneming van het ambt van Griffier bij het Kantongerecht enz. op Bonaire.

Kerkelijke berichten.

Na een lange reis, men was Dinsdagmiddag van Aruba vertrokken, keerde Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, Apostolisch Vicaris van Curaçao, Donderdagnacht om twee uur hier weder met de Zeer Eerwaarde Patere J. VAN BAARS en V. EBBEN.

De twee laatstgenoemde Eerwaarde Heeren zijn bestemd om als professoren op te treden aan het Seminarie Scherpenheuvel en dientengevolge zijn zij Vrijdagmorgen daarheen vertrokken.

* * *

Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, Apostolisch Vicaris van Curaçao, zal aanstaanden Dinsdag en niet Donderdag, gelijk eerst bekend was gemaakt, in de Sint-Annakerk van Otrabanda een Pontificale Requiem-Mis opdragen tot zielerust van wijlen den Zeer Eerwaarden Heer G. F. G. M. VAN RIJN, in leven Rector van het pensionaat *Welgelegen.*

Havennieuws.

Verleden week Vrijdag kwam hier met de *Prins Willem V* aan een officier van het Fransche leger, kolonel bij het wapen der genie. Deze hoofd-officier is attaché van het Fransche gezantschap te Washington en doet een studiereis in de Antillen. Hij was laatstleden Zondag de gast van den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur en zette Maandag met de *Prins Willem V* zijn reis voort.

* * *

De gezagvoerder van het Italiaansche stoomschip *Sud-America* van de maatschappij *La Veloce*, de Heer JOSÉ BURLANDO is door den President van Venezuela begiftigd met de Bolivar-Orde 3de klasse. Toen verleden week Zaterdag de *Sud-America* voor La Guaira lag, werd deze onderscheiding feestelijk herdacht; de Agent-Consulair van Italië en verschillende vrienden van den Heer BURLANDO begaven zich 's avonds aan boord van het stoomschip, dat voor deze gelegenheid passend was versierd en brachten den kapitein een serenade.

* * *

Het gerucht, dat Hr. Ms. korvet *Alkmaar* binnenkort van hier vertrekken zou en dat wij de vorige week mededeelden, kan thans met zekerheid worden tegengesproken De aflossing door een anderen oorlogsbodem, die nog niet is aangewezen, zal zeker niet eerder dan in Mei of Juni plaats hebben.

* * *

De Heer J. IJPELAAR JR. machinist 2de klasse aan boord van Hr. Ms. *Alkmaar*, is met ingang van den 1sten der loopende maand bevorderd tot machinist 1ste klasse.

* * *

Donderdag verliet Hr. Ms. *Alkmaar* onze haven met bestemming naar Martinique en tevens tot het doen van oefeningen op zee.

* * *

In deze week is het Engelsche schip *Anna Braunschweig*, komende van Carnavon met bestemming naar Aruba, ten zuidoosten van Bonaire op de kust geloopen. De kapitein van de *Anna Braunschweig* kwam hier gisteren met het Hollandsche vaartuig *Marie* aan. Met behulp van de Amerikaansche stoomboot *Saga* hoopt hij zijn schip vlot te krijgen.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Herman Gorsira, Martina Henriquez, Cornelia Heharda, Ulisio Alvarez, Benjamin Lu Koonchank (2), Julian Velazquez (2), Purificación Varela (2), Amandini Vachetije, David J. Pinto, Guiseppe di Donate, Isaac de Crastro, Teresa Konquet, Manuel Paultiz, Flor de Maria Ortiz, Isaac I. Santcroos.

Aangeteekende stukken. Henry E. Howden (3), David Evertsz, Tomaso Marchetto.

Justitie.

In een plechtige zitting van het Hof van Justitie alhier werden Vrijdag voor acht dagen de Weledele Heeren J. VAN DEN BERGE en J. GRAVENHORST bij dat Hof geïnstalleerd, de eerstgenoemde Heer als lid en de andere als plaatsvervangend lid. De President van het Hof, Mr. R. RIBBIUS, verwelkomde de nieuwe leden en de Weledele Heer E. LANSBERG, praktizijn, voerde bij die gelegenheid namens de balie het woord.

Leger.

Wegens het gering aantal militairen, dat hier thans in garnizoen is, wordt sinds eenigen tijd de wacht in het fort Amsterdam overdag niet meer betrokken. Des avonds en des nachts staat daar echter als naar gewoonte een militair op post. Ook worden uit voorzichtigheid wederom gelijk vroeger de militaire oefeningen in de nabijheid der kazerne gehouden, opdat, wanneer er soms een regenbui valt, de soldaten kunnen schuilen en spoedig naar huis terugkeeren.

De Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid.

Ten zeerste vestigen wij de aandacht onzer lezeressen op het schrijven van de Commissie van de *Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid*, dat ons deze week werd toegezonden en dat voorkomt in dit nummer onder de ingezonden stukken.

Geheel en al sluiten wij ons aan bij het inleidend woord van de Sub-Commissie, welke zich hier heeft geconstitueerd, en bij haar verzoek: *Geeft veel en velerlei.*

Waarlijk, Curaçao behoeft zich niet te schamen over den kunstzin zijner bewoners en vooral de vrouwen-handwerken hier vervaardigd zijn in den vreemde hoog geroemd. Mogen allen dus met moed de handen aan het werk slaan, opdat ons eiland met eere vertegenwoordigd zij op bovengenoemde tentoonstelling. Daarbij zou bij het meer bekend worden van de kunstvaardigheid der Curaçaosche vrouwen ook een bron van verdiensten voor velen kunnen ontstaan, de vrouwen van Curaçao mogen dus de hand, die haar door de Commissie in het moederland en door de Sub-Commissie hier wordt toegestoken, niet weigeren. Reeds eenmaal werd haar, ofschoon tot nu toe bij gebrek aan deelneming zonder voldoenden goeden uitslag, door het oprichten van *Arbeid adelt* den weg geopend om het werk harer handen productief te doen zijn; wij hopen thans, dat de Curaçaosche vrouwen en meisjes ook deze gelegenheid niet zullen laten voorbijgaan, maar moed en lust genoeg zullen bezitten om mede te werken tot bereiking van het doel, dat én door *Arbeid adelt* én door de *Tentoonstelling van Vrouwenarbeid* wordt beoogd.

Uitslag der examens.

Hedenmorgen slaagde voor de Spaansche taal de Eerwaarde Frater M. MAXENTIUS van de Congregatie van Tilburg. Deze Eerwaarde Frater is als onderwijzer werkzaam aan de R. K. Jongensschool van Pietermaai.

Ook de Heer L. MADURO, onderwijzer aan de R. K. bijzondere burgerschool te Otrabanda, legde dezen morgen met goed gevolg zijn examen af voor het Fransch.

Eveneens slaagde de derde candidaat, de Heer H. PARRA, voor de Spaansche taal- en letterkunde

Venezuela.

In het Engelsch Parlement is voorgesteld en met algemeene stemmen aangenomen den Heer HAGGARD als Britsch zaakgelastigde naar Venezuela af te vaardigen, ten einde opheffing te verkrijgen van de 33%, waarmede goederen uit de Antillen afkomstig worden belast. De Heer HAGGARD zou zoo spoedig mogelijk naar Caracas vertrekken.

INGEZONDEN STUKKEN.

Door de Commissie van de NATIONALE TENTOONSTELLING VAN VROUWENARBEID te 's Gravenhage, rubriek *West-Indië*, werd ons verzocht, het volgende te doen plaatsen. Wij voldoen gaarne hieraan, en voegen ons verzoek bij dat van de Commissie in Nederland: Geeft veel en velerlei!

Hartelijk dank aan de mannen van Curaçao voor hun geldelijken steun, die onze verwachtingen overtroffen heeft en ons in staat stelt te koopen, waar ons de producten van vrouwenarbeid te koop zullen worden aangeboden.

Arbeid is een eer, en siert zoowel de vrouwen als de mannen. Waar dus de mannen zijn voorgegaan met hunne krachtdadige hulp, blijft gij, Vrouwen en Meisjes van Curaçao, daar niet achter! Zendt ons den arbeid uwer handen, van welken aard die zijn moge; doet in Uwe omgeving wat gij kunt, om den handenarbeid door vrouwen te be-

---

bo a haja un hende doena bo un mân na principio di bo careda, mi tin sigur koe fin lo mester ta bon. Bisa mi, cuantoe placa bo tin mester pa bo profesion, of cualkier otro manera koe por sigurá bo un bida sosegá?

Mi spantoe tabata crecé ora pa ora mas tantoe. Podisé es homber ai lo kier adopta mi pa su jioe?

— Cincuenta mil lo ta basta? El a sigi ta papia como mi no a respondé.

— Lo mi por asocia mi coe un amigoe bieuw di mi tata pa muchoe, muchoe menos, mi dici por fin. Dr. Jordaans a ofrecé mi un parti den su negocio pa 20.000 florin, si lo mi a doena un bon examen; ma toer cos a bai, bon, placa sí, mi no por á haja.

— Oenda Jordaans ta biba?

— Na Amsterdam.

— Lo bo por confié?

— No tin otro koe tin un práctica mehor koe ñé, i loké ta Jordaans mes, é ta homber excelente, koe a perdé mescos koe mi tata un porción di placa, sino awé lo é tabata un homber masjar ricoe.

Sharp a poné su man riba mi scouder.

— Bai i puntra Henriette, si el lo kier bira bo esposa. Mi tin sigur koe lo bo no ta rechazá. Dia di su matrimonio lo mi doené *fl.* 50.000 i manjan lo mi doena bo *fl.* 25.000 koe bo por regla bo asuntoenan, i cera bo negocio coe Jordaans; en fin toer loké mi ta haci ta bao di condición, koe bo no tin di puntra nada i casa ligé.

— Ma, Senjor Sharp, mi dici, un generosidad asina.

— Bai i puntra Henriette.

— El a moenstra mi porta i mi a sigi direccion di su mân manera un hende koe ta sonja.

Es anochi mi a sali for di Villa Rosa como comprometido di Henriette Bossers i coe un letra di *fl.* 25.000 den mi sacoe.

* * *

Nos a casa masjar ketoe. Solamente a pasa un cuater luna di mi combersacion coe Senjor Sharp, ma den es poco tempoe tabatin un cambio total den mi asuntonan. Mi a bira socio di Dr. Jordaans na Amsterdam, mi a paga toer mi debe i mi tabata es esposo dichoso di es moza boenita, koe mi tabata stima

Casi mi no por keré. Pakiko es Sharp misterioso ai a haci tanto pa mi? Lo mi sabi liger. Tabata despues di cena un dia después di nos matrimonio. Nos compañia tabata di Henriette, su tio i mi mes; nos no tabatin ningun combidado. Mi esposa a bai ariba pa regla su asuntoenan di biaha. Nos mester bai pasa un diez cuater dia na Rhin i después bai biba na Amsterdam,

— Mi mester papia coe bo, Hardman, Sharp dici:

Bam den mi kamber.

Mi a bai coe né.

— Bo ta kere, koe mi tabata masjar bon pa bo, no ta berdad?

El a leun den un stoel i tabata kauw un pida sigar.

— Bo sabi ta pakiko? el a sigi.

El a stop un instante, i mi a respondé koe mi no por bisé.

(*e ta sigui.*)

vorderen, dan kan de Tentoonstelling in het jaar 1898 te 's Gravenhage te houden, ook Curaçao ten zegen komen, door ons goede eiland en zijne producten en nijverheid meer bekend te maken, ook in het Moederland.

De sub-commissie belast zich gaarne met het taxeeren der ingekomen goederen, indien de inzendsters zelf den prijs, dien deze bij verkoop moeten opbrengen, niet bepalen. Na afloop der Tentoonstelling zal door de sub-commissie aan de inzendsters worden meegedeeld, welk gebruik er van het ingezondene gemaakt is.

Vóór 31 Januari 1898 moeten de goederen bij een der leden der sub-commissie ingezonden zijn.

De sub-commissie voornoemd,

M. E. AGTERBERG-BRUINIER, *Pres.*
L. CAPRILES, *Thes.*
E. CHAPMAN.
E. LEYBA.
E. SCHOONEWOLFF.
R. COHEN HENRIQUEZ, *Secr.*

AAN DE VROUWEN VAN CURAÇAO.

Door liefde tot hare zusteren hebben eenige Nederlandsche vrouwen het plan opgevat openlijk te toonen wat door de vrouwen onder Nederlandsch gezag èn in 't moederland èn in de Koloniën wordt tot stand gebracht op verschillend gebied. Aan hunne roepstem om dit plan ten uitvoer te brengen op eene *Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid* te houden te 's Gravenhage bij de troonsbestijging van onze geliefde en geëerbiedigde Koningin, hebben zich reeds duizenden aangesloten, waaronder ook vele mannen, die de zaak trouw steunen. Ook in Oost-Indië en in Suriname vond die roepstem weerklank; ook bij U in Curaçao, waar zich reeds een sub-commissie vóór dat doel vormde. In overleg met haar richten wij, de Rubriek-commissie in Nederland, ons tot U om U allen tot medewerking uit te noodigen.

Indien gij het verlangt, zal de commissie trachten Uw werk te verkoopen op de Tentoonstelling. Maakt het dus zoo fraai mogelijk en geeft nauwkeurig de verlangde prijzen op.

Vraagt gij wat kunnen wij vervaardigen, dat aantrekkelijk en de moeite van het tentoonstellen waard is, dan noemt de commissie o. a. ingemaakte vruchten, verschillende zakdoeken, gehaakte handdoeken; meer speciaal van St. Martin komen sigaren, van Saba versiersels van vischschubben. Dat *alles* natuurlijk bepaald *vrouwenwerk* moet zijn spreekt van zelf. Bedenkt ook dat de tijd dringt. Uiterlijk aanvang Maart moet alles hier wezen.

Vergeet niet, het geldt hier eene eerezaak, die alle vrouwen onder Nederlandsch gezag, en ook dus die van Curaçao geldt.

De Rubriek-Commissie van West-Indië,

Mevrouw DE VEER-ROLANDUS, *Pres.*
Jonkvrouw ANNA DE SAVORNIN LOHMAN, *Secr.*
Mejuffrouw ELISE A. HAIGHTON, *Thes.*
Mejonkvrouw A. VAN IDSINGA.

NEDERLAND.

Voogdij der Koningin.

De Raad van Voogdij, welke volgens de wet van 1888 H. M. de Koningin-Regentes als Moeder-Voogdes van Koningin Wilhelmina is toegevoegd, is wederom voltallig geworden door het zitting nemen van mr. Coninck Liefting, die wijlen mr. J. G. Kist als president van den Hoogen Raad is opgevolgd.

Volgens de genoemde voogdijwet bestaat de Raad van Voogdij uit 4 leden, door den Koning te benoemen, en uit 5 hooge staatsambtenaren, nl. den vice-president van den Raad van State (thans jhr. Schorer), het oudst-benoemd lid van den Raad van State (mr. Heydenrijck), den voorzitter van de Alg. Rekenkamer (baron Six van Oterleek), den president en den procureur-generaal bij den Hoogen Raad (thans mr. Coninck Liefting en Polis).

Van de vier door Koning Willem III benoemde leden zijn nog in functie de heeren baron Van Goltstein van Oudenaller (gezant te Londen), jhr. mr. J. Röell (oud-Minister van Buit. Zaken) en baron Van Brienen van de Groote Lindt.

De vierde, baron Schimmelpenninck van der Oye, oud-voorzitter der Eerste Kamer, is overleden. Zijn plaats is niet vervuld, daar de voogdijwet bepaalt, dat, indien een der door den Koning benoemden mocht uitvallen, geen aanvulling noodig is, zoolang het getal der leden niet minder dan twee bedraagt. In geval van aanvulling tijdens de voogdij, moet de benoeming door een wet geschieden. Die aanvulling is tot dusver echter niet noodig geacht en zal ook wel niet meer plaats vinden.

De voogdij over H. M. de Koningin eindigt immers in het volgend jaar, als H. M. de grondwettige meerderjarigheid (18 jaar) zal hebben bereikt.

BUITENLAND.

Rome. — Paus Leo XIII heeft Czaar Nicolaas een prachtexemplaar toegezonden van de verzamelde afbeeldingen van de beroemde fresco's van Pinturicchio (Bernardino di Betto Bagio) in het Vaticaan. Bij dit geschenk is een eigenhandig schrijven van den Paus gevoegd.

— Men weet, welk een omslachtig werk het meten van afstanden is. Door kanunnik Cerebotani is thans een werktuig uitgevonden, waarmee driehoeksmeting en kaartteekening in een oogwenk worden verricht; hij heeft het den onwelluidenden naam van teletopometer gegeven. Het instrument kost omstreeks 500 gld.; de uitvinder had met zijn verklarende voordracht te Milaan veel succes. Vooral verwacht men er dienst van voor de microgonometrie, de architectuur en de strategie. Met de uitvinding van de pantelegraaf (overseinen van handschriften, teekeningen enz.) door abbé Caselli, is deze uitvinding eene, waarop de katholieke wetenschap groot mag gaan.

Frankrijk. — De bekende dichter, François Coppée, lid der Academie, is kort geleden van een zware ziekte hersteld tot vreugde van alle vrienden der schoone letteren. Maar niet alleen is hij genezen naar het lichaam, hij schijnt ook genezen naar de ziel, en in een heerlijke bladzijde vertelt hij zijn bekeering. Hij had er maar op aan geleefd zonder zich om een ander leven te bekommeren, maar op zijn ziekbed had hij tijd om na te denken, en, zoo zegt hij: „een dier schitterende bliksemstralen van het geheugen, die slechts losbarsten in de plechtige stonden des levens, verlichtte den versten gezichteinder van mijn verleden; en onwillekeurig maakte ik mijn inventaris op, stelde de balans vast — waarom het ware woord niet gebruikt? — onderzocht ik mijn geweten. Dat was zooals bij bijna allen: weinig kwaad, niet genoeg goed; ik had berouw over mijn fouten, ik betreurde zooveel gelegenheden om goed te doen, die ik verloren had. En de priester, die toen mijn belijdenis zou hebben ontvangen en die ze ongetwijfeld eens ontvangen zal — want ik ken niets schooners, niets treffenders, niets *natuurlijkers* dan de christelijke biecht — die priester, zeg ik, zou woorden van vergeving hebben gesproken, daar hij in mij een man had gevonden van goeden wil en nederig voor God." Dan gaat hij na, hoe hij het altijd goed heeft gehad in de wereld, hoe de fortuin hem is nageloopen, terwijl zooveel anderen gebrek lijden. Er moet toch eens voor allen gelijkheid zijn, voor allen is een bepaalde som lijden weggelegd, en dan denkt hij met schrik aan de eeuwigheid, waar hij misschien zal boeten. Doch hoopvol besluit hij: „Als eenmaal voorgoed de doodstrijd komen zal, dan weet ik, in welke gesteltenis mijn ziel zich tot de eeuwige Rechtvaardigheid moet verheffen, en ik heb al bij voorbaat mijn laatste gebed gereed: Mijn God, vergeef mij mijn geluk."

Spanje. — Uit Madrid werd aan de *Indépendance Belge* bericht, dat Generaal Woodford, de nieuwe amerikaansche gezant, te San Sebastian een eerste onderhoud heeft gehad met den Minister van Buitenlandsche Zaken, den markies van Tetuan, en bij die gelegenheid, krachtens zijne instructie, zeer kras is opgetreden. Hij zou verklaard hebben, dat de Vereenigde Staten niet langer met onverschilligheid het voortduren van den burger-oorlog op Cuba kunnen aanzien, wijl de nadeelige invloed daarvan zich ook aan de belangen van Amerikaansche burgers doet gevoelen. Derhalve verwacht de Amerikaansche Regeering, dat met de pacificeering van het eiland meerdere ernst en meerdere spoed wordt gemaakt. Wanneer vóór einde October — dus moet Generaal Woodford besloten hebben — in een en ander geen verandering komt, zullen de Vereenigde Staten hunne vrijheid van handelen hernemen en optreden, gelijk het meest met hunne belangen overeenkomt. De Minister heeft zich zijn antwoord op deze mededeeling, die van een ultimatum niet veel verschilt, voorbehouden tot na den terugkeer van het Hof naar Madrid. Generaal Weyler zond inmiddels aan zijne Regeering een zeer optimistisch telegram, waarin hij tegen Maart a. s. het eind van den opstand voorspelt, een half jaar later dus dan Amerika verlangt. Een telegram uit Madrid van den 11den October meldt thans, dat generaal Weyler vervangen zal worden door generaal Blanco, van wien men met zekerheid verwacht, dat hij den opstand tot een einde zal voeren.

Duitschland. — Het nieuwe pantserschip ter vervanging van de *Leipzig* is te Kiel gelukkig van stapel geloopen en ontving den naam van *Fürst Bismarck*. Prins Bismarck zelf was bij de feestelijkheden te Kiel niet aanwezig, hoewel hij er toe uitgenoodigd was; maar er was een extra-trein gezonden om zijn familie over te brengen. Toen de *Fürst Bismarck* van stapel geloopen was, hield admiraal Tirpitz een toespraak, eigenlijk een lofrede op den ouden heer, dien hij den grootsten staatsman zijner eeuw noemde.

Zweden. — In het blad *Petit Belge* vinden wij de volgende bijzonderheden over den vooruitgang van den katholieken godsdienst in Zweden en Noorwegen. De katholieke godsdienst geniet thans volkomen vrijheid, zoodat het aantal katholieke gemeenten en kerken steeds toeneemt. Te Stockholm zijn twee katholieke kerken. De bekeeringen vinden hoofdzakelijk plaats in de burgerij. Vooral ook breidt zich die beweging in Denemarken uit. Te Kopenhagen hebben zich Jesuïeten gevestigd en te Ordrup een college gesticht. Daar heeft men ook een klein klooster van gasthuis-religieuzen. Zij zijn zeer gezien in de plaats zelf en in den omtrek. Bijna aan elke statie is een dergelijk klooster verbonden, hetzij van Duitsche zusters van de H. Elisabeth, hetzij van zusters van den H. Joseph. Deze tellen in Noorwegen 80 en in Denemarken 140 leden. De katholieke priester is voor zijn geloovigen tevens ambtenaar van den burgerlijken stand; het huwelijk voor den priester gesloten wordt wettelijk erkend; de katholieken zijn vrij van alle belastingen voor de staatskerk; de priesters mogen het H. Sacrament in processie dragen door de straten der parochie, de politie in groot tenue vergezelt deze en zelfs de Lutheranen dragen bloemen aan ter versiering der altaren. Kort geleden is de wet, welke aan kloosterlingen verbood zich in Noorwegen te vestigen en te prediken, afgeschaft, met uitzondering voor de Jesuïeten. Het voorstel om ook dezen toe te laten, heeft feitelijk wel de volstrekte meerderheid van stemmen verkregen, maar ⅔ der stemmen wordt vereischt om het te doen aannemen.

ADVERTENTIEN.

✠

Den 19den October overleed te Welgelegen, voorzien met de H. H. Sacramenten der stervenden, de Zeer Eerwaarde Heer **G. F. G. M. Van Rijn,** Apostolisch Missionaris van Curaçao en Rector van het pensionaat *Welgelegen,* in den ouderdom van 44 jaren.

✝ J. J. A. VAN BAARS,
Tit. Bisschop van Teuchira en Apost. Vicaris van Curaçao.

Curaçao, 22 October 1897.

✠

Tot onze innige droefheid overleed laatstleden Dinsdag in den ouderdom van ruim 44 jaren, na het ontvangen der H. H. Sacramenten der stervenden, onze beminde Neef, de Zeer Eerwaarde Heer **Gregorius, Fredericus, Gabriel, Maria Van Rijn,** Rector van het pensionaat *Welgelegen.*

J. M. G. MEIJKNECHT.
Apost. Miss.

Curaçao, 22 October 1897.

Dr. J. Ph. EvertszHz.

ARTS,

biedt het publiek zijne diensten aan:

SPREEKUREN:

7 tot 8 's morgens, 3 tot 4 's namiddags.

TELEPHOON No. 157.

HUIS N°. 12. SCHARLOO.

Curacao, October 1897.

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ,

NEW YORK.

Libre de Explosión, Humo y Mal Olor.

— De Venta Por —

Las Ferreterias y Almacenes de Viveres.

---

van Houtens Cacao

Heerlijk van smaak – Zenuwsterkend –
Licht verteerbaar – Goedkoop in 't gebruik.

BEKENDMAKING

De ondergeteekende, door de Hollandsche Credietbank te Amsterdam benoemd tot Vertegenwoordiger voor den verkoop van Europeesche premie-loten op termijnbetaling op dit eiland en de overige eilanden der kolonie, biedt hierbij aan het publiek die premie-loten op buitengewoon voordeelige condities te koop aan.

Voor verdere inlichtingen vervoege men zich bij den ondergeteekende.

Curaçao den 1ste October 1897.
NICOLAS J. H. CURIEL.

DE door ons in 1867 uitgevonden ***Fijne Palmitine Zeep*** is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht voor de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze ***Palmitine Zeep*** staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "***HET ANKER***" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT.

GEBR. DOBBELMANN,
Nijmegen. *Zeepfabrikanten*

Botica Central

DE LANNOY & Cº

CURAZAO — OTRABANDA.
CALLE ANCHA Nº 160
TeléfonoNo107.

Surtido completo de drogas y medicinas de patente de las más modernas; perfumes de varias fábricas, anteojos, tabacos, semillas de hortalisa, cacao y chocolate de distintas marcas, vinos del Rin y tinto de los más renombrados, cerveza blanca y negra. etc., etc.

M.B.GORSIRA & Cº

— HEERENSTRAAT —

tienen constantemente un surtido de toda clase de mercancias renovado por todos los vapores.

Novedades.

Artículos de fantasía,

etc., etc., etc.,

MÁQUINAS DE COSER DE SINGER

LEGITIMAS.

PRECIOS DE REALIZACION.

LA SANGRE ES LA VIDA.

La ausencia de cúrpúsculos rojos, principio **vivificador** de la sangre, produce la enfermedad que se **llama** Anemia. Se nota en las caras y manos pálidas y labios sin sangre y es muy común en las mujeres. El enfermo siente debilidad ó flojez general, condición que predispone el cuerpo á todo género de enfermedades y que requiere un remedio de eficacia probada. La legítima

Emulsión de Scott

Marca de Fábrica.

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa parece adaptarse especialmente á la producción de los glóbulos rojos, siendo esa una de las propiedades que hacen del aceite de hígado de bacalao un agente terapéutico de tanto mérito y de aplicación tan constante en la Medicina. Los hipofosfitos son grandes tónicos y ayudan á la pronta recuperación de las fuerzas y de la vitalidad. La Emulsión de Scott es lo mejor para los niños. Con su uso se desarrollan fuertes y robustos. Es grata al paladar.

De venta en las Boticas. Cuidado con las falsificaciones é imitaciones.

Scott y Bowne, Quimicos, Nueva York.

J. A. HENRIQUEZ

ta participa na su amigoe- i relacionadonan, koe el a muda su cas di comercio for di Aguasal na Keukenstraat cas No. 55 dilanti di pacus di Señor Mozes De Sola.

Curaçao, Octubre 21 de 1897.

TE HUUR

de benedenwoning van het huis *Beau Séjour,* gelegen op den Berg, Overzijde, te bevragen bij

E. DE VEER ABRAHAMSZ.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t/m 30 Juni 1895, onder Nº. 8350 D t/m Nº. 2809 E, zal plaats hebben op Donderdag den 4 November a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 13 October 1897.
De Voorzitter,
M. P. CURIEL.

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Januari té 30 di Juni 1895 bao di Nº. 8350 D té Nº. 2809 E lo toema lugá dia Huebes 4 di November i dia nan koe ta sigui.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 13 October di 1897.
President,
M. P. CURIEL.